

§ . PHƯƠNG TRÌNH MẶT PHẲNG

3.17. a) Phương trình (α) có dạng : $(x - 2) + (y) + (z - 1) = 0$ hay $x + y + z - 3 = 0$.

b) Hai vectơ có giá song song với mặt phẳng (α) là : $\vec{u} = (0 ; 1 ; 1)$ và $\vec{v} = (-1 ; 0 ; 2)$.

Suy ra (α) có vectơ pháp tuyến là $\vec{n} = \vec{u} \wedge \vec{v} = (2 ; -1 ; 1)$.

Mặt phẳng (α) đi qua điểm $A(1 ; 0 ; 0)$ và nhận $\vec{n} = (2 ; -1 ; 1)$ là vectơ pháp tuyến. Vậy phương trình của (α) là : $2(x - 1) - y + z = 0$ hay $2x - y + z - 2 = 0$.

c) Hai vectơ có giá song song hoặc nằm trên (α) là : $\overrightarrow{MN} = (3 ; 2 ; 1)$

và $\overrightarrow{MP} = (4 ; 1 ; 0)$.

Suy ra (α) có vectơ pháp tuyến là $\vec{n} = \overrightarrow{MN} \wedge \overrightarrow{MP} = (-1 ; 4 ; -5)$.

Vậy phương trình của (α) là : $-1(x - 1) + 4(y - 1) - 5(z - 1) = 0$

hay $x - 4y + 5z - 2 = 0$.

3.18. Đoạn thẳng AB có trung điểm là $I(2 ; 2 ; 3)$.

Mặt phẳng trung trực của đoạn AB đi qua I và có vectơ pháp tuyến là $\vec{n} = \overrightarrow{IB} = (1 ; 4 ; -1)$. Phương trình mặt phẳng trung trực của đoạn AB là :

$1(x - 2) + 4(y - 2) - 1(z - 3) = 0$ hay $x + 4y - z - 7 = 0$.

3.19. a) Ta có : $\overrightarrow{AB} = (-4; 5; -1)$ và $\overrightarrow{AC} = (0; -1; 1)$, suy ra $\vec{n} = \overrightarrow{AB} \wedge \overrightarrow{AC} = (4; 4; 4)$.

Do đó (ABC) có vectơ pháp tuyến là $\vec{n} = (4; 4; 4)$ hoặc $\vec{n}' = (1; 1; 1)$.

Suy ra phương trình của (ABC) là : $(x - 5) + (y - 1) + (z - 3) = 0$

$$\text{hay } x + y + z - 9 = 0.$$

b) Mặt phẳng (α) đi qua điểm D và song song với mặt phẳng (ABC) nên (α) cũng có vectơ pháp tuyến là $\vec{n}' = (1; 1; 1)$.

Vậy phương trình của (α) là : $(x - 4) + (y) + (z - 6) = 0$ hay $x + y + z - 10 = 0$.

3.20. Mặt phẳng (α) song song với mặt phẳng (β) : $x + y + 2z - 7 = 0$.

Vậy phương trình của (α) có dạng : $x + y + 2z + D = 0$.

(α) đi qua gốc toạ độ $O(0; 0; 0)$ suy ra $D = 0$.

Vậy phương trình của (α) là $x + y + 2z = 0$.

3.21. Mặt phẳng (α) đi qua hai điểm A, B và vuông góc với mặt phẳng (β) : $x + 2y - z = 0$.

Vậy hai vectơ có giá song song hoặc nằm trên (α) là $\overrightarrow{AB} = (2; 2; 1)$ và $\vec{n}_\beta = (1; 2; -1)$.

Suy ra (α) có vectơ pháp tuyến là : $\vec{n}_\alpha = (-4; 3; 2)$.

Vậy phương trình của (α) là : $-4(x) + 3(y - 1) + 2(z) = 0$ hay $4x - 3y - 2z + 3 = 0$.

3.22. $(\alpha) \parallel (\beta) \Leftrightarrow \frac{A}{2} = \frac{-1}{B} = \frac{3}{6} \neq \frac{2}{7} \Leftrightarrow \begin{cases} A = 1 \\ B = -2. \end{cases}$

3.23. a) $d(M, (\alpha)) = \frac{|1+4+1|}{\sqrt{1+4+4}} = \frac{6}{3} = 2$.

b) $d(M, (\beta)) = \frac{|3+25|}{\sqrt{9+16}} = \frac{28}{5}$.

c) $d(M, (\gamma)) = \frac{|5|}{\sqrt{1}} = 5$.

3.24. Xét điểm $M(x; y; z)$. Ta có : M cách đều hai mặt phẳng (α) và (β)

$$\begin{aligned} \Leftrightarrow d(M, (\alpha)) = d(M, (\beta)) &\Leftrightarrow \frac{|3x - y + 4z + 2|}{\sqrt{9+1+16}} = \frac{|3x - y + 4z + 8|}{\sqrt{9+1+16}} \\ &\Leftrightarrow 3x - y + 4z + 5 = 0. \end{aligned}$$

3.25. Ta chọn hệ trục tọa độ sao cho các đỉnh của hình lập phương có tọa độ là :

$$A(0; 0; 0), \quad B(1; 0; 0), \quad D(0; 1; 0), \\ B'(1; 0; 1), \quad D'(0; 1; 1), \quad C'(1; 1; 1).$$

a) Phương trình của hai mặt phẳng $(AB'D')$ và $(BC'D)$ là : $x + y - z = 0$
và $x + y - z - 1 = 0$.

Ta có : $\frac{1}{1} = \frac{1}{1} = \frac{-1}{-1} \neq \frac{0}{-1}$. Vậy $(AB'D') \parallel (BC'D)$.

b) $d((AB'D'), (BC'D)) = d(A, (BC'D)) = \frac{1}{\sqrt{3}}$.

3.26. Mặt phẳng (α) vuông góc với hai mặt phẳng (β) và (γ) , do đó hai vectơ có giá song song hoặc nằm trên (α) là $\vec{n}_\beta = (3; -2; 2)$ và $\vec{n}_\gamma = (5; -4; 3)$

Suy ra $\vec{n}_\alpha = \vec{n}_\beta \wedge \vec{n}_\gamma = (2; 1; -2)$.

Mặt khác (α) đi qua điểm $M(3; -1; -5)$ và có vectơ pháp tuyến là $\vec{n}_\alpha$, vậy phương trình của (α) là : $2(x - 3) + 1(y + 1) - 2(z + 5) = 0$
hay $2x + y - 2z - 15 = 0$.

3.27. Hình chiếu của điểm $A(2; 3; 4)$ lên các trục Ox, Oy, Oz lần lượt là $B(2; 0; 0), C(0; 3; 0), D(0; 0; 4)$. Mặt phẳng (α) đi qua ba điểm B, C, D nên (α) có phương trình theo đoạn chấn là : $\frac{x}{2} + \frac{y}{3} + \frac{z}{4} = 1$ hay $6x + 4y + 3z - 12 = 0$.

3.28. a) $(\alpha_1) \parallel (\alpha'_1)$;   b) (α_2) cắt (α'_2) ;   c) (α_3) trùng với (α'_3) .

3.29. Mặt phẳng (β) song song với trục Oy và vuông góc với mặt phẳng (α) : $2x - y + 3z + 4 = 0$, do đó hai vectơ có giá song song hoặc nằm trên (β) là : $\vec{j} = (0; 1; 0)$ và $\vec{n}_\alpha = (2; -1; 3)$.

Suy ra (β) có vectơ pháp tuyến là $\vec{n}_\beta = \vec{j} \wedge \vec{n}_\alpha = (3; 0; -2)$.

Mặt phẳng (β) đi qua điểm $M(2; -1; 2)$ có vectơ pháp tuyến là :

$$\vec{n}_\beta = (3; 0; -2).$$

Vậy phương trình của (β) là : $3(x - 2) - 2(z - 2) = 0$ hay $3x - 2z - 2 = 0$.

3.30. Gọi giao điểm của (α) với ba tia Ox, Oy, Oz lần lượt là $A(a; 0; 0), B(0; b; 0), C(0; 0; c)$ ($a, b, c > 0$).

$$\text{Mặt phẳng } (\alpha) \text{ có phương trình theo đoạn chẵn là : } \frac{x}{a} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1 \quad (1)$$

Do (α) đi qua $M(1; 2; 3)$ nên ta thay toạ độ của điểm M vào (1) :

$$\frac{1}{a} + \frac{2}{b} + \frac{3}{c} = 1.$$

Thể tích của tứ diện $OABC$ là $V = \frac{1}{3}B.h = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2}OA.OB.OC = \frac{1}{6}abc$.

$$\begin{aligned} \text{Áp dụng bất đẳng thức Cô-si, ta có : } 1 &= \frac{1}{a} + \frac{2}{b} + \frac{3}{c} \geq 3 \sqrt[3]{\frac{6}{abc}} \Rightarrow 1 \geq \frac{27.6}{abc} \\ &\Rightarrow abc \geq 27.6 \Rightarrow V \geq 27. \end{aligned}$$

$$\text{Ta có : } V \text{ đạt giá trị nhỏ nhất } \Leftrightarrow V = 27 \Leftrightarrow \frac{1}{a} = \frac{2}{b} = \frac{3}{c} = \frac{1}{3} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 3 \\ b = 6 \\ c = 9. \end{cases}$$

Vậy phương trình mặt phẳng (α) thoả mãn đề bài là :

$$\frac{x}{3} + \frac{y}{6} + \frac{z}{9} = 1 \text{ hay } 6x + 3y + 2z - 18 = 0.$$